

M.Ed. F.Y. Semester-I
A001 Core-I - Fundamental Concepts of Educational Research

P. Pages : 3

Time : Three Hours

GUG/S/25/2821

Max. Marks : 80

-
- Notes : 1. Attempt **any four** questions.
2. All questions carry equal marks.

1. Describe meaning, characteristic, need and importance of Educational Research. 20
2. Steps in research process, Describe in brief. 20
3. Explain sources and characteristics of research problem. 20
4. Describe meaning, types and forms of hypothesis. 20
5. Explain characteristics & steps of applied & basic research. 20
6. What is sampling? Discuss various types of sampling. 20
7.
  - a) Criteria used in a selecting problem. 20
  - b) Advantages & limitations of different types of sample.
8. Write note on **any two** of the following. 20
  - a) Importance of Educational Research for teachers.
  - b) Data collection and statistical analysis.
  - c) Review of related literature.
  - d) Writing research report.

*****

M.Ed. F.Y. Semester-I
A001 Core-I - Fundamental Concepts of Educational Research

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

- सुचना :- 1. कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1.	शैक्षणिक संशोधनाचा अर्थ, वैशिष्ट्ये, गरज आणि महत्त्वाचे वर्णन करा.	20
2.	संशोधन प्रक्रियेतील पायऱ्यांचे थोडक्यात वर्णन करा.	20
3.	संशोधन समस्यांचे स्रोत आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.	20
4.	परीकल्पनेचा अर्थ, प्रकार आणि स्वरूपांचे वर्णन करा.	20
5.	उपयोजित आणि मुलभूत संशोधनाचे वैशिष्ट्ये आणि पायऱ्या स्पष्ट करा.	20
6.	न्यादर्श म्हणजे काय? न्यादर्शाच्या विभिन्न प्रकारांची चर्चा करा.	20
7.	अ) समस्या निवडण्यासाठी वापरण्यात आलेले निकष. ब) विविध न्यादर्श प्रकारांचे फायदे आणि मर्यादा.	20
8.	कोणत्याही दोन वर टिपा लिहा.	20
	अ) शिक्षकांसाठी शैक्षणिक संशोधनाचे महत्व.	
	ब) तथ्य संकलन आणि सांख्यिकीय विश्लेषण.	
	क) संबंधित संशोधन साहित्याचा आढावा.	
	ड) संशोधन अहवाल लेखन.	

*****

M.Ed. F.Y. Semester-I
A001 Core-I - Fundamental Concepts of Educational Research

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

सुचनाएँ :- 1. किन्ही चार प्रश्नों को हल किजिए।
2. सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

1.	शैक्षिक अनुसंधान का अर्थ, विशेषताये, आवश्यकता तथा महत्व का वर्णन किजिए।	20
2.	अनुसंधान प्रक्रिया के सोपानों का संक्षेप में वर्णन किजिए।	20
3.	अनुसंधान समस्याओं का स्रोत एवं विशेषताएं स्पष्ट किजिए।	20
4.	परीकल्पना का अर्थ, प्रकार एवं स्वरूप वर्णित किजिए।	20
5.	उपयोजित एवं मुलभूत अनुसंधान की विशेषताएं एवं सोपान स्पष्ट किजिए।	20
6.	न्यादर्श क्या है? न्यादर्श के विभिन्न प्रकारों की चर्चा कीजिए।	20
7.	अ) समस्या के चयन मे प्रयुक्त मानदंड ब) विभिन्न न्यादर्श प्रकारों के लाभ एवं मर्यादा.	20
8.	किन्ही दो पर टिप्पणी लिखिए।	20
	अ) शिक्षकों के लिए शैक्षिक अनुसंधान का महत्व।	
	ब) प्रदत्त संकलन एवं सांख्यिकिय विश्लेषण।	
	क) संबंधित अनुसंधान साहित्य की समिक्षा।	
	ड) अनुसंधान रिपोर्ट लेखन।	

*****

